

Udstedelsesdato: 2. oktober 2012

Uddannelsesordningen er udstedt af det faglige udvalg for den pædagogiske assistentuddannelse og social- og sundhedsuddannelsen i henhold til bekendtgørelse nr. 816 af 20/07/2012 om uddannelserne i den erhvervsfaglige fællesindgang sundhed, omsorg og pædagogik.

Denne bekendtgørelse har nye kompetencemål for uddannelsen, men er uændret, hvad angår uddannelsens varighed og struktur. I denne uddannelsesordning er alle områdefag og valgfri specialefag nye, og praktikmålene er reviderede. Grundfagene er uændrede.

Det følgende relaterer sig til ovennævnte indgangsbekendtgørelses bilag 3.

1. Uddannelsens formål og opdeling

1.1. Social- og sundhedsuddannelsen har som overordnet formål, at eleverne gennem skoleundervisning og praktikuddannelse opnår viden og færdigheder inden for følgende overordnede kompetenceområder:

- 1) Borgerrettet og patientrettet sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse
- 2) Det social- og sundhedsfaglige myndighedsområde
- 3) Personlig og praktisk hjælp og støtte til egenomsorg
- 4) Professionel omsorg, pleje og sygepleje
- 5) Aktivitet i hverdagslivet og rehabilitering
- 6) Kommunikation, dokumentation, vejledning og instruktion
- 7) Koordinering, administration og styring

1.2. Eleven skal nå de fastsatte uddannelsesmål inden for et eller flere af uddannelsens trin eller specialer.

1.3. Uddannelsen indeholder trinnet: Social- og sundhedshjælper (trin 1).

1.4. Uddannelsen afsluttes med specialet: Social- og sundhedsassistent (trin 2).

2. Uddannelsens varighed og struktur m.v.

2.1. Uddannelsens trin 1, social- og sundhedshjælper, er en vekseluddannelse med normalt 3 skoleperioder og normalt 2 praktikperioder. Skoleundervisningen varer 24 uger. Opdelingen mellem de enkelte skole- og praktikperioder fremgår af den lokale undervisningsplan. Den lokale skole-praktikplan udarbejdes under hensyntagen til tilrettelæggelsen af skoleundervisningen og praktikuddannelsen.

På hovedforløbet for trin 1, social- og sundhedshjælper, kan en opdeling af hhv. skole- og praktikuddannelsen, fx organiseres i følgende modeller:

Grundforløb	Hovedforløb					
	Skole Ca. 7 uger	Praktik Ca. 16 uger	Skole Ca. 8 uger	Praktik Ca. 16 uger	Skole Ca. 9 uger	
Grundforløb	Hovedforløb					
	Praktik Ca. 8 uger	Skole Ca. 7 uger	Praktik Ca. 12 uger	Skole Ca. 8 uger	Praktik Ca. 12 uger	Skole Ca. 9 uger

2.2. Uddannelsens trin 2, social- og sundhedsassistent, er en vekseluddannelse med normalt 4 skoleperioder og 3 praktikperioder. Skoleundervisningen varer 32 uger. Opdelingen mellem skole- og praktikperioder fremgår af den lokale undervisningsplan. Den lokale skole-praktikplan udarbejdes under hensyntagen til tilrettelæggelsen af skoleundervisningen og praktikuddannelsen.

Praktikuddannelsen tilrettelægges således, at 1/3 af den samlede praktiktid foregår på et somatisk sygehus, og 1/3 foregår i det primærkommunale område. Afhængig af organiseringen af det psykiatriske område foregår den tredjedel af praktiktiden, der vedrører det psykiatriske område, enten i en region eller i en kommune.

Hovedforløb for social- og sundhedsassistent						
Skole Ca. 16 uger	Praktik Ca. 14 uger	Skole Ca. 7 uger	Praktik Ca. 14 uger	Skole Ca. 5 uger	Praktik Ca. 14 uger	Skole Ca. 4 uger

3. *Kompetencemål og mål for grundfag forud for skoleundervisningen i hovedforløbet*

De kompetencemål og mål for grundfag, der går forud for skoleundervisningen i hovedforløbet, fremgår af bekendtgørelse om uddannelserne i den erhvervsfaglige indgang sundhed, omsorg og pædagogik og dets bilag 3.

4. *Kompetencemål for hovedforløbet*

4.1. *Erhvervsfaglig kompetence*

Kompetencemål for hovedforløbet fremgår af bekendtgørelse om uddannelserne i den erhvervsfaglige fællesindgang sundhed, omsorg og pædagogik, bilag 3, pkt. 4.1.

Erhvervsfaglig kompetence opnås gennem den kombination af viden, færdigheder, faglige vurderinger og etiske overvejelser, der sætter eleven i stand til at handle professionelt inden for det kompetenceområde, uddannelsen retter sig imod.

Eleven opnår erhvervsfaglig kompetence gennem en aktiv deltagelse i praktisk og teoretisk undervisning i områdefag, grundfag, valgfri specialefag og valgfag samt gennem udførelse af og refleksion over de daglige arbejdsopgaver i praktikuddannelsen.

Eleven skal gennem uddannelsen udvikle erhvervsfaglige kompetencer med henblik på at varetage jobfunktioner inden for sundhedsvæsenet i et arbejdsliv, hvor forandring, omstilling, udvikling og fortsat læring er et vilkår.

4.2 Skoleundervisningen

Skoleundervisningen skal omfatte både praktisk og teoretisk undervisning jf. Erhvervsuddannelsesloven § 22 (LBK nr. 171 af 02/03/2011). Skoleundervisningen består af grundfag, områdefag, valgfri specialefag og valgfag. Områdefagene og de valgfri specialefag er særlige for social- og sundhedsuddannelsen. Mål for fagene fremgår af denne uddannelsesordning.

Eleven skal nå områdefag og specialefag på et avanceret niveau jf. bekendtgørelse om erhvervsuddannelser § 29 (BEK nr. 1514 af 15. december 2010).

Grundfagene tilrettelægges i henhold til bekendtgørelse om grundfag og centralt udarbejdede valgfag i erhvervsuddannelserne (BEK nr. 1272 af 16. november 2010).

Valgfagene bidrager til udvikling af elevens faglige, almene, personlige og kreative kompetencer. De fastsættes af skolerne jf. bekendtgørelse om erhvervsuddannelser § 28 (BEK nr. 1514 af 15. december 2010).

De valgfri specialefag tilrettelægges, så eleven har mulighed for at fordybe sig i fagligt afgrænsede felter inden for hhv. social- og sundhedshjælperens eller social- og sundhedsassistents jobområde. De valgfri specialefag afspejler faglige områder, der har særlig bevågenhed for det faglige udvalg.

Uddannelsesinstitutionen vejleder eleverne i valg af grundfagsniveauer og valg af valgfri specialefag og valgfag.

4.3 Praktikuddannelsen

Praktikuddannelsen skal give eleverne mulighed for at tilegne sig erhvervsfaglig kompetence i et fagligt funderet praksisfællesskab gennem udførelse af og refleksion over daglige arbejdsopgaver inden for området.

Praktikmålene for praktikuddannelsen fremgår af nærværende uddannelsesordning. Praktikmålene er slutmål.

Med henblik på udarbejdelse af den lokale undervisningsplan afdækker og konkretiserer det lokale uddannelsesudvalg sammen med de praktikansvarlige myndigheder de lokale muligheder for, at eleverne kontinuerligt kan tilegne sig praktikmålene i de forskellige praktikperioder, således at praktikfeltet samlet set kan sikre elevernes mulighed for at opnå slutmålene for den samlede uddannelse.

4.4 Oversigtsskema

Det fremgår af de følgende oversigtsskemaer, hvilke skolefag og praktikmål der indgår i uddannelsen, herunder hvilket eller hvilke kompetencemål det pågældende fag/praktikmål understøtter.

Skolerne tilrettelægger fagenes fordeling på skoleperioderne. Fagligt udvalg anbefaler, at undervisningen i de valgfri specialefag tilrettelægges således, at fagene bygger oven på undervisningen i områdefagene.

Fagligt udvalgt for den pædagogiske assistentuddannelse og social- og sundhedsuddannelsen

Faget bidrager til følgende kompetencemål:	Fagnavn	Præstationsniveau for faget	Vejledende tid i uger	Trin 1 Social- og sundhedshjælper	Trin 2 Social- og sundhedsassistent
	Grundfag			8	8
6	Dansk	D – niveau (inkl. E - niveau)	4	X	
19	Dansk	C – niveau	2		X
2, 3, 5, 8	Naturfag	E – niveau	2	X	
16, 17, 18	Naturfag	C – niveau (inkl. D – niveau)	4		X
7	Engelsk	E - niveau	2	X	
20	Engelsk	D- niveau	2		X
	Områdefag	Præstationsstandard		14	21
1, 6, 11	Social- og sundhedssektoren	Avanceret	2	X	
1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11	Pleje og dokumentation	Avanceret	5	X	
1, 3, 5, 9, 10, 11	Rehabilitering & social- og sundhedsfaglig indsats	Avanceret	3,5	X	
1, 2, 5, 6, 7, 12	Psykologi og kommunikation	Avanceret	2,5	X	
7, 9, 12	Arbejds miljø og ergonomi	Avanceret	1	X	
13, 14, 19, 22, 23	Koordinering, kvalitetssikring og dokumentation	Avanceret	3		X
13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 22, 24	Sygepleje	Avanceret	5		X
13, 15, 16, 17, 18, 19, 22	Somatisk sygdomslære og farmakologi	Avanceret	4		X

Fagligt udvalgt for den pædagogiske assistentuddannelse og social- og sundhedsuddannelsen

13, 14, 15, 16, 17, 19, 20	Psykiatrisk sygdomslære og farmakologi	Avanceret	3		X
13, 14, 15, 20, 21, 22, 23, 24	Forebyggelse og rehabilitering	Avanceret	3		X
13, 15, 18, 20, 21	Sundhedspædagogik og kommunikation	Avanceret	3		X

	Valgfri specialefag	Præstationsstandard		1	2
2, 3, 5, 7, 10	Borgere med psykisk sygdom	Avanceret	1	X	
2, 7, 12	Palliation 1	Avanceret	1	X	
2, 5, 7, 9	Demens 1	Avanceret	1	X	
5, 7, 10	Rehabilitering 1	Avanceret	1	X	
9	Velfærdsteknologi 1	Avanceret	1	X	
14, 16, 18	Den opererede borger/patient	Avanceret	1		X
14, 16, 17, 20	Palliation 2	Avanceret	1		X
13, 15, 16, 17	Demens 2	Avanceret	1		X
15, 20, 21	Rehabilitering 2	Avanceret	1		X
23, 24	Velfærdsteknologi 2	Avanceret	1		X
13, 14, 22, 24	Organisation og ledelse	Avanceret	1		X
	Valgfag		1	1	
	Valgfag		1		1
	Fag i uger, i alt			24	32

Følgende fag i skemaet har alene videreuddannelsesperspektiv og er ikke centralt for opnåelse af uddannelsens kernekompetencer. Faget kan derfor udskiftes af eleven, jf. bekendtgørelse om erhvervsuddannelser § 4 stk. 3 (BEK nr. 1514 af 15. december 2010).

Engelsk

Eleven kan erstatte engelsk med et andet fag fra fagrækken eller et andet niveau end det angivne normale niveau. Uddannelsesinstitutionen vejleder eleven om hhv. fravalg eller tilvalg af engelsk i forhold til elevens videreuddannelsesperspektiv.

Tabel 2: Praktikuddannelsens bidrag til kompetencemålene

I tilrettelæggelsen af praktikuddannelsen og vejledningen i tilknytning hertil lægges vægt på, at tilrettelæggelsen og vejledningen understøtter elevens udvikling af erhvervsfaglig kompetence.

Aktiviteten bidrager til følgende kompetencemål	Praktikmål	Trin 1 Social- og sundheds- hjælper	Trin 2 Social- og sundheds- assistent
1, 6, 11	1. Eleven kan varetage sit arbejdsområde som social- og sundhedshjælper i overensstemmelse med arbejdspladsens retningslinjer for aktindsigt, tavshedspligt og utilsigtede hændelser samt kommunens fastlagte kvalitetsstandarder samt efter behov søge hjælp hertil hos relevante kolleger eller samarbejdspartnere.	X	
1, 6, 7	2. Eleven kan møde andre mennesker på en etisk, respektfuld og anerkendende måde og begrunde sin faglige indsats for kolleger, borgere og pårørende og kan se sin egen rolle i udviklingen af mellemmenneskelige relationer.	X	
2	3. Eleven kan kende forskel på personlig pleje efter Serviceloven og grundlæggende sygepleje efter Sundhedsloven og kender praktikstedets praksis for delegering af sygeplejeopgaver.	X	
2, 8, 11	4. Eleven kan professionelt og selvstændigt udføre sengeredning, personlig pleje og omsorg ud fra hygiejniske principper i såvel borgerens eget hjem som på plejecentre.	X	
3, 11	5. Eleven kan varetage personlig og praktisk hjælp, så borgeren kan bevare sin mulighed for livsudfoldelse og livskvalitet.	X	
2, 5	6. Eleven kan arbejde sygdomsforebyggende herunder observere ændringer i en borgers fysiske, psykiske og sociale sundhedstilstand samt reagere hensigtsmæssigt herpå.	X	
2	7. Eleven kan på baggrund af observationer reagere hensigtsmæssigt på ændringer i borgerens almentilstand i forhold til kost og ernæring.	X	
4	8. Eleven kan skelne mellem komplekse og ikke komplekse borgerforløb og kan vurdere, hvornår en tildelt borgers forløb kræver inddragelse af relevante fagprofessionelle kolleger.	X	

Fagligt udvalgt for den pædagogiske assistentuddannelse og social- og sundhedsuddannelsen

7, 10	9. Eleven kan reflektere over og forstå sin egen professionelle rolle i samarbejdet med relevante fagpersoner om borgerforløb herunder understøtte borgeren i at følge træningsplaner.	X	
3, 5, 10	10. Eleven kan under hensyntagen til borgerens selvbestemmelsesret arbejde rehabiliterende herunder motivere borgeren til egenomsorg med henblik på at bevare sin trivsel og praktiske funktionsevne i hverdagen i videst muligt omfang.	X	
10, 11	11. Eleven kan støtte, vejlede og igangsætte aktiviteter sammen med borgeren for at støtte borgeren i at mestre eget liv.	X	
5	12. Eleven kan motivere og understøtte borgeren i forhold til sundhedsfremme under hensyn til livsstil og livsvilkår samt kan informere borgeren om relevante tilbud om service, sundhedsfremme og forebyggelse i nærmiljøet.	X	
6	13. Eleven kan dokumentere den planlagte og gennemførte indsats i pleje- og/eller handleplaner i overensstemmelse med arbejdspladsens retningslinjer herunder anvende elektroniske dokumentationssystemer.	X	
6	14. Eleven kan anvende et mundtligt og skriftligt fagsprog, som er i overensstemmelse med social- og sundhedshjælperens kompetenceområde.	X	
7	15. Eleven kan kommunikere relevant og professionelt i mødet med borgere, pårørende og samarbejdspartnere.	X	
7, 12	16. Eleven kan kommunikere og optræde voldsforebyggende og konfliktdæmpende i forhold til borgere og pårørende for at tage vare på egen og andres sikkerhed.	X	
2, 9, 12	17. Eleven kan forflytte en borger i overensstemmelse med de ergonomiske principper og kan anvende relevant velfærdsteknologi.	X	
12	18. Eleven har kendskab til arbejdspladsens retningslinjer for arbejdsmiljø herunder principperne for voldspolitik og kriseberedskab.	X	
1, 12	19. Eleven kan udvise interesse og initiativ til kontinuerligt at lære og samarbejde.	X	

Fagligt udvalgt for den pædagogiske assistentuddannelse og social- og sundhedsuddannelsen

13	1. Eleven kan arbejde inden for sit kompetenceområde i overensstemmelse med relevante love inden for social service, sundhed og psykiatri og ud fra arbejdspladsens værdier.		X
16, 19, 20	2. Eleven kan selvstændigt identificere behov og begrunde behov for og udføre grundlæggende sygepleje til borgere/ patienter ud fra en metodisk tilgang indeholdende dataindsamling, planlægning, handling, evaluering og dokumentation.		X
13	3. Eleven kan reflektere over de etiske dilemmaer, der følger arbejdet som professionel sundhedsperson, og varetage opgaver i relation til patientrettigheder samt procedurer for patientsikkerhed herunder indberetning af utilsigtede hændelser jf. Sundhedsstyrelsens gældende vejledning.		X
13, 14, 19	4. Eleven kan dokumentere og videregive relevante informationer og observationer vedrørende tildelte borgere/patienter til plejepersonale og andre faggrupper, herunder til fagpersoner i andre sektorer, og dermed medvirke til at sikre sammenhæng og helhed i borgerens/patientens forløb.		X
16	5. Eleven kan identificere komplekse problemstillinger hos borgeren/patienten og reagere hensigtsmæssigt på ændringer i borgerens/patientens psykiske, fysiske eller sociale tilstand og samspejlet mellem disse faktorer.		X
19	6. Eleven kan anvende et mundtligt og skriftligt fagsprog, som er i overensstemmelse med social- og sundhedsassistentens kompetenceområde.		X
20	7. Eleven kan som led i behandlingen og med udgangspunkt i borgerens/patientens behov anvende relevant kommunikationsform herunder lytte, anerkende, støtte, vejlede og følge op.		X
14, 16	8. Eleven kan indlede og afslutte en sundhedsfaglig ydelse til en borger/patient herunder gennemføre samtaler i relation til modtagelse, udskrivning og hjemkomst.		X
15	9. Eleven kan arbejde rehabiliterende, sundhedsfremmende og forebyggende ud fra refleksioner over borgerens/patientens autonomi og mestringsstrategier samt vejlede borgeren/patienten i sundhedsfaglige spørgsmål, der understøtter egenomsorgsevnen, livsstil og livskvalitet.		X

14, 15, 21	10. Eleven kan indgå aktivt i borgeres/patienters genoptræningsforløb efter vejledning fra relevante fagpersoner.		X
14, 15, 21	11. Eleven kan aktivt indgå i og motivere borgere/patienter til at deltage i aktiviteter ud fra relevante tilgange, som fx recovery eller rehabilitering, samt vejlede og informere om relevante tilbud inden for rehabilitering, sygepleje og service- og botilbud.		X
17	12. Eleven kan efter praktikstedets retningslinjer og efter delegation selvstændigt ophælde og uddele medicinen samt observere virkning/bivirkninger, informere om medicinen, dokumentere og medvirke til, at borgere/patienter samarbejder omkring medicinindtag.		X
16, 18	13. Eleven kan anvende generelle principper for hygiejne herunder særlige regimer og teknikker, fx steril teknik i forbindelse med sårpleje og kateter-anlæggelse, samt vejlede borgere/patienter, pårørende og kolleger herom.		X
13, 24	14. Eleven kan forholde sig kritisk til egne og andres arbejdsstillinger og arbejdsstedets indretning i forhold til forebyggelse af arbejdsskader og voldsomme episoder samt kan følge gældende ergonomiske principper og sikkerhedsforanstaltninger både i forhold til borgerne/patienterne og sig selv.		X
22	15. Eleven kan tilrettelægge og følge op på både egne og andres arbejdsprocesser i forhold til såvel administrative som sygeplejefaglige opgaver omkring den enkelte borger.		X
23	16. Eleven kan identificere behov for velfærdsteknologiske hjælpemidler i borgerens hjem herunder anvende og vejlede i brugen samt tage højde for eventuelle dilemmaer forbundet hermed.		X

5. Tilrettelæggelse af skoleundervisningen og praktikuddannelsen

Den lokale undervisningsplan herunder den nærmere struktur for skoleundervisningen og for vekselvirkningen mellem skoleundervisning og praktikuddannelse fastsættes af skolen i samarbejde med det lokale uddannelsesudvalg jf. bekendtgørelse om erhvervsuddannelser § 40 og § 41 (BEK nr. 1514 af 15. december 2010).

Den lokale undervisningsplan skal afspejle lokale kompetencebehov i kommuner, regioner og hos evt. private leverandører af praktisk og personlig hjælp i overensstemmelse med uddannelsens mål. Den lokale undervisningsplan skal sikre, at der er den nødvendige progression i og sammenhæng mellem skoleundervisningen og praktikuddannelsen. Undervisningen tilrettelægges, så den understøtter den praksislæring, der foregår i praktikuddannelsen. Til brug herfor fastlægger skolen og det lokale uddannelsesudvalg temaer fælles for skoleundervisningen og praktikuddannelsen og udvikler evt. fælles læringsaktiviteter.

Det fremgår af den lokale undervisningsplan, hvordan eleverne introduceres til dokumentationssystemer, samt hvordan skolen og praktikvirksomhederne samarbejder om dette.

Af den lokale undervisningsplan skal det endvidere fremgå, hvordan det lokale uddannelsesudvalg og skolen sikrer en løbende dialog om den social- og sundhedsfaglige udvikling i kommuner og regioner.

5.2. Skoleundervisning

Skoleundervisningen skal styrke elevernes forståelse af sammenhænge og helhed i uddannelsen samt bidrage til udviklingen af en professionel tilgang til det kompetenceområde, uddannelsen retter sig imod.

Undervisningen tilrettelægges praksisnært med udgangspunkt i praktiske situationer og problemstillinger fra elevens kommende arbejdsområde. Praksisnærhed skal styrke elevernes evne til at koble teori og praksis og til at reflektere over egen praksis i udøvelsen af kommende erhverv.

I tilrettelæggelsen af undervisningens fag og temaer integreres informationsteknologien, dels som redskab for den enkelte elevs læring, dels som kundskabsområde.

Nærmere beskrivelse af de enkelte område- og specialefag findes på www.eud-adm.dk

5.3 Praktikuddannelse

Praktikuddannelsen på trin 1 består af længerevarende forløb inden for det primærkommunale område. Rækkefølgen af praktikforløbene fremgår af den lokale undervisningsplan.

Praktikuddannelsen på trin 2 består af længerevarende forløb inden for det regionale og det primærkommunale område. Rækkefølgen af praktikforløbene fremgår af den lokale undervisningsplan.

Praktikuddannelsen og vejledningen i tilknytning hertil tilrettelægges, så den understøtter elevens tilegnelse af målene for den praktiske og teoretiske undervisning i områdefag, grundfag, valgfri specialefag og valgfag samt gennem udførelse af og refleksion over de daglige arbejdsopgaver i praktikuddannelsen.

Det involverede praktiksted planlægger praktikuddannelsen i overensstemmelse med uddannelsesordningen, den lokale undervisningsplan og ud fra de lokale muligheder.

I tilrettelæggelsen af praktikuddannelsen og vejledningen i tilknytning hertil integreres informationsteknologien som kommunikations- og dokumentationsredskab.

5.4 Sammenhæng mellem skoleundervisning og praktikuddannelse

For at styrke helheden og sammenhængen i elevens uddannelsesforløb formulerer eleven i begyndelsen af hvert skole- og praktikforløb sammen med henholdsvis skole og praktiksted sine mål for den efterfølgende periode.

Uddannelsesbogen og uddannelsesplanen skal sikre, at eleven har overblik over hele sit uddannelsesforløb, og skal fungere som et samarbejdsredskab mellem elev, lærer og praktikvejleder. Det er skolen, der sammen med eleven og praktikvirksomheden ved begyndelsen af uddannelsesforløbet udarbejder elevens personlige uddannelsesplan. Det er skolen, der har den overordnede initiativ- og opfølgingspligt i forhold til den personlige uddannelsesplan. Det er endvidere skolen, der forsyner eleven med en uddannelsesbog.

6. Bedømmelse og beviser mv.

6.1 Gennemførelsen af prøver i grundfag, områdefag og afsluttende prøve fremgår af skolens bedømmelsesplan. De afsluttende prøver er mundtlige.

6.2. Prøverne i de udtrukne fag er mundtlige. De øvrige område- og grundfag afsluttes med standpunktsbedømmelse, jf. bekendtgørelse om uddannelserne i den erhvervsfaglige fællesindgang sundhed, omsorg og pædagogik, bilag 3, kapitel 6.

6.3. Bedømmelse af mål i praktik sker i henhold til bekendtgørelse om uddannelserne i den erhvervsfaglige fællesindgang sundhed, omsorg og pædagogik, bilag 3, pkt. 6.3. og 6.4.

Trin 1

Social- og sundhedssektoren

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen.

1. Eleven kan forklare social- og sundhedshjælperens opgaver ud fra Serviceloven og Sundhedsloven.
2. Eleven kender de social- og sundhedspolitiske målsætninger og lokalt fastlagte kvalitetsstandarder og serviceniveauer og kan reflektere over disses betydning for arbejdet som social- og sundhedshjælper.
3. Eleven kan forklare, hvad rollen som fag- og myndighedsperson indebærer.
4. Eleven kan forklare det, der er relevant for social- og sundhedshjælperen at vide om lovgivning og vejledninger inden for området så som videregivelse af oplysninger, tavshedspligt, patientsikkerhed herunder utilsigtede hændelser og sygeplejefaglige optegnelser.
5. Eleven kan forklare reglerne for magtanvendelse, og hvordan borgerens selvbestemmelse og demokratiske rettigheder respekteres i social- og sundhedshjælperens arbejde.
6. Eleven kan forklare kravene til faglig dokumentation, og hvordan relevante dokumentationssystemer anvendes i overensstemmelse med gældende regler.
7. Eleven kan forklare opgavefordelingen inden for social- og sundhedssektoren, og hvordan social- og sundhedshjælperen indgår i det sammenhængende borger-/patientforløb.

Pleje og dokumentation

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen.

1. Eleven kan identificere pleje- og omsorgsopgaver ud fra en forståelse af menneskets grundlæggende fysiske, psykiske og sociale behov.
2. Eleven kan forklare principperne for observation af borgeres almene sundhedstilstand ud fra en forståelse af kroppens opbygning og funktion herunder den fysiske og psykiske aldringsproces, og kan forklare, hvordan der skal reageres på observationerne, herunder typiske symptomer på anæmi, dehydrering, cystitis, obstipation, fejlernæring, gener forårsaget af immobilitet, febrile tilstande, konfusion og generel ændret adfærd.
3. Eleven kan forklare, hvordan social- og sundhedshjælperen hjælper borgere med at indtage medicin.
4. Eleven kan forklare, hvordan personlig hygiejne og pleje planlægges, udføres og evalueres med omsorg og respekt for det enkelte menneske og med udgangspunkt i en forståelse af alderssvækkedes borgeres behov og med et kendskab til de hyppigst forekommende kroniske sygdomme som demens, diabetes, kronisk obstruktiv lungelidelse, hjertekarsygdomme og apopleksi.
5. Eleven kan forklare, hvornår social- og sundhedshjælperen skal henholdsvis udføre plejen eller støtte borgere i selv at udføre den.
6. Eleven kan forklare, hvordan viden om ernæringsrigtig kost, anretning af mad og måltidets betydning kan anvendes i det forebyggende og sundhedsfremmende arbejde i forhold til ældre og udsatte borgere.
7. Eleven kender den basale palliative indsats i den tidlige, sene og terminale fase og kan forklare social- og sundhedshjælperens rolle i forhold til den døende og de pårørende, samt hvordan borgere plejes de sidste levedøgn, og hvordan afdøde gøres i stand under hensyn til ønskede ritualer.
8. Eleven kender forskellen på komplekse og ikke-komplekse borgerforløb og reflekterer over sin egen rolle i et tværprofessionelt samarbejde.
9. Eleven kan forklare, hvordan man skifter linned og reder seng ud fra viden om hygiejniske principper og borgeres ønsker, vaner og behov.
10. Eleven kan forklare, hvordan man som social- og sundhedshjælper forebygger smittespredning ud fra en forståelse af de generelle hygiejniske retningslinjer og af grundlæggende mikrobiologi.
11. Eleven kan anvende et mundtligt og skriftligt fagsprog, som er i overensstemmelse med social- og sundhedshjælperens kompetenceområde.

12. Eleven kan forklare principperne for at dokumentere udført pleje, evaluering af pleje og opfølgning på pleje i relevante pleje- og handleplaner samt forklare betydningen af at modtage og videregive relevante informationer og faglige overvejelser til kolleger.
13. Eleven kan forklare, hvilke tegn der kan være på, at en borger har en psykotisk, depressiv eller selvmordstruende adfærd.
14. Eleven kan forklare, hvordan konflikter og vold kan undgås i forbindelse med pleje af borgere med demens, misbrug eller psykisk sygdom.
15. Eleven opnår teoretisk viden og praktiske færdigheder svarende til grundfaget førstehjælp og elementær brandbekæmpelse 0,5 uge jvf. Bekendtgørelse om grundfag og centralt udarbejdede valgfag i erhvervsuddannelserne.

Psykologi og kommunikation

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen.

1. Eleven kan forklare, hvordan identitet, normer, holdninger og fordomme har betydning for arbejdet som social- og sundhedshjælper, og kan reflektere over egne holdninger i forhold til en professionel praksis.
2. Eleven kan reflektere over betydningen af egen og andres kultur i relationen til borgere, pårørende og kolleger.
3. Eleven kan forklare, hvordan man som social- og sundhedshjælper anvender en anerkendende tilgang i samarbejdet med borgere, pårørende og kolleger.
4. Eleven kan forklare, hvordan man som social- og sundhedshjælper kommunikerer med borgere og patienter, og kan herunder forklare betydningen af verbal og nonverbal kommunikation som redskab i plejen og i samarbejdet med borgere, pårørende og kolleger.
5. Eleven kan forklare, hvordan kommunikation kan anvendes til at forebygge konflikter i samarbejdet med borgere, pårørende og kolleger.
6. Eleven kan forklare, hvordan social- og sundhedshjælperen kan støtte borgere og deres pårørende i forbindelse med sorg og krise.

Rehabilitering og social- og sundhedsfaglig indsats

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen.

1. Eleven kan ud fra viden om borgeres behov for intellektuelle, sociale, fysiske, kulturelle og kreative aktiviteter forklare anvendelsen heraf i den tværprofessionelle rehabiliterende indsats.
2. Eleven kan forklare, hvordan man motiverer og understøtter borgere i forhold til sundhedsfremme ud fra en forståelse af, hvordan livsstilsfaktorerne kost, rygning, alkohol og motion påvirker sundheden.
3. Eleven kan forklare, hvordan man med en pædagogisk tilgang kan inddrage borgeres livshistorie, når social- og sundhedshjælperen skal motivere og understøtte borgere i at bevare sundhed, trivsel og funktionsevne i forhold til daglig livsførelse.
4. Eleven kender til fysiske, psykiske og sociale handicap og betydningen af at kunne mestre hverdagslivet med funktionstab og kan forklare, hvordan social- og sundhedshjælperen arbejder støttende og vejledende med respekt for den enkeltes trivsel og livskvalitet.
5. Eleven kan forklare netværkets betydning for borgeres rehabilitering i den social- og sundhedsfaglige indsats og kan forklare, hvordan social- og sundhedshjælperen vejleder borgere om kommunale, private og frivillige aktivitetstilbud.
6. Eleven kan forklare, hvordan praktisk hjælp planlægges og evalueres, herunder håndtering af post, bank og penge, samt hvordan social- og sundhedshjælperen foretager miljørigtig tøjvask og rengøring.
7. Eleven kan forklare, hvordan praktisk hjælp tilrettelægges og evalueres ud fra borgeres behov for og evne til egenomsorg og kan forklare, hvordan borgere inddrages.
8. Eleven kan forklare, hvordan det forebyggende arbejde kan udføres i samarbejde med borgere, herunder hvordan borgere støttes i at følge træningsplaner.
9. Eleven kan forklare, hvordan relevant velfærdsteknologi anvendes for at fremme borgeres funktionsevne med respekt for borgeres opfattelse af livskvalitet.

Arbejds miljø og ergonomi

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen.

1. Eleven kan forklare relevant arbejdsmiljølovgivning i forhold til arbejdet som social- og sundhedshjælper og kan reflektere over egen rolle i forhold til udvikling af et godt fysisk og psykisk arbejdsmiljø.
2. Eleven kan forklare årsager til problemer i arbejdsmiljøet, herunder betydningen af god fysisk og psykisk form, og kan anvende viden om relevante arbejdsmiljøaktører til løsning af problemer i arbejdsmiljøet.
3. Eleven kan forklare, hvilken betydning tilrettelæggelse og udførelse af arbejdsopgaver har for det fysiske, kemiske, psykosociale og ergonomiske arbejdsmiljø.
4. Eleven kan forklare, hvordan velfærdsteknologi kan forebygge arbejdsbetingede belastninger og arbejdsulykker.
5. Eleven kan tilrettelægge og udføre forflytnings- og lejringsopgaver herunder anvende relevante hjælpemidler.
6. Eleven har kendskab til faktorer på jobområdet, der kan føre til konflikter og vold, og har kendskab til elementerne i voldspolitik og kriseberedskab.

Områdefag for trin 2

Koordinering, kvalitetssikring og dokumentation

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen.

1. Eleven kan forklare social- og sundhedsassistentens opgaver ud fra Serviceloven, Sundhedsloven og lovgivning inden for psykiatrien og kan anvende viden om lovgivningen i sin udøvelse af faget.
2. Eleven kan forklare, hvad autorisation og delegering indebærer.
3. Eleven kan forklare, hvad embedslægens funktion er.
4. Eleven kan forklare sammenhængen mellem social- og sundhedspolitik og lokale målsætninger samt kvalitetsstandarder og serviceniveauer i kommuner og regioner og kan reflektere over betydningen heraf for borgere/patienter og egne arbejdsopgaver.
5. Eleven kan på baggrund af principperne for kvalitetssikring forklare social- og sundhedsassistentens rolle i forbindelse med at sikre kvaliteten i serviceydelser og sundhedsydelser og i forhold til arbejdsmiljøcertificering og akkreditering.
6. Eleven kan forklare dokumentationens betydning i en tværprofessionel og tværsektoriel sammenhæng som basis for sikring af kontinuitet i sygeplejen, i rehabiliteringen og for sikring af patientrettigheder og udvikling af kvaliteten af service- og sundhedsydelser.
7. Eleven kan forklare, hvordan sammenhængende borger-/patientforløb kan tilrettelægges og evalueres ud fra viden om opgavefordelingen inden for sundhedssektoren.
8. Eleven kan forstå betydningen af kulturen i en organisation, herunder ledelsesform, værdier og samarbejdsformer i forskellige sektorer, og kan reflektere over egen rolle i organisationen.
9. Eleven kender betydningen af voldspolitik og kriseberedskab på arbejdspladser og kan forklare social- og sundhedsassistentens rolle og arbejdsområde i den forbindelse.
10. Eleven kan forklare, hvordan social- og sundhedsassistenten som gruppeleder tilrettelægger og evaluerer andres arbejde med udgangspunkt i arbejdspladsens ressourcer og kvalitetsstandarder.
11. Eleven kan reflektere over anvendelsen af velfærdsteknologi og innovation i forhold til social- og sundhedsassistentens arbejdsområde.

Sygepleje

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen.

1. Eleven kan forklare hensigten med sygepleje og omsorg ud fra forskellige sygeplejeteorier.
2. Eleven kan forklare, hvordan viden om sygdomslære og sygeplejefaglige problemområder kan anvendes til at observere ændringer i borgeres/patienters sundhedstilstand og til at identificere og begrunde behov for sygepleje.
3. Eleven kan forklare principperne for sygeplejeprocessen, herunder hvordan grundlæggende sygepleje prioriteres, tilrettelægges, udføres og evalueres med udgangspunkt i borgeres/patienters ressourcer og behov.
4. Eleven kan forklare, hvordan sterile teknikker anvendes i forbindelse med sår-, drop-, og kateterpleje.
5. Eleven kan forklare, hvordan viden om fysiske, psykiske og sociale handicap kan anvendes i forhold til at planlægge sygepleje og omsorg herunder kan reflektere over et handicaps betydning for hverdagslivet.
6. Eleven kan forklare social- og sundhedsassistentens rolle i den palliative indsats i den tidlige, sene og terminale fase og kan forklare, hvordan der drages professionel omsorg for borgere/patienter og pårørende i normale sorg- og kriseforløb.
7. Eleven kender de hyppigst forekommende symptomer og former for symptomlindring i den basale palliative indsats og kan med udgangspunkt i menneskers behov de sidste levedøgn forklare, hvordan plejen af døende borgere/ patienter tilrettelægges, udføres og evalueres.
8. Eleven behersker et mundligt og skriftligt fagsprog, som er dækkende for social- og sundhedsassistentens kompetenceområde, og kan forklare, hvordan sygeplejefaglige optegnelser anvendes til at skabe kontinuitet i et borger-/ patientforløb.
9. Eleven kan reflektere over forskellen på erfaringsbaseret og evidensbaseret viden og kan forklare, hvordan faglig vejledning og refleksion kan indgå som redskab i det daglige arbejde.

Somatisk sygdomslære og farmakologi

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen.

1. Eleven kan forstå kroppens anatomi og fysiologi og kan forklare sammenhænge mellem de enkelte organsystemer og de enkelte organers betydning for kroppens funktioner.
2. Eleven kan forklare årsager, symptomer og pleje- og behandlingsformer ved de hyppigst forekomne sygdomme herunder kronisk obstruktiv lungelidelse, hjertekarsygdomme, diabetes mellitus, cancer, gigtsygdomme, apopleksi, frakturer, pneumoni, kronisk bronkitis, allergi, lidelser i mave-tarmsystemet samt nyre- og urinvejslidelser.
3. Eleven kan ud fra viden om den ældre medicinske borger/patient forklare, hvordan man som social- og sundhedsassistent observerer ændringer i sundhedstilstanden herunder ændringer, der skyldes dehydrering, under- og fejlernæring, anæmi, obstipation, diarré, fald, feber, konfusion, fejlmedicinering og immobilitet.
4. Eleven kender præ-, per- og postoperativ fase og kan forklare, hvordan patienter forberedes til operation, og hvad der skal observeres i den postoperative fase.
5. Eleven kan forklare, hvordan gældende regler og retningslinjer for medicindispensering og medicinadministration anvendes, når der udføres en medicinordination.
6. Eleven kan på baggrund af viden om almen og speciel farmakologi forklare virkninger, bivirkninger, kontraindikationer og interaktioner inden for de mest almindelige hovedgrupper, og kan forklare, hvilken betydning det har for observationen af borgere og patienter.
7. Eleven kan anvende fagsprog, skriftligt og mundtligt, ved beskrivelse af kroppens anatomi og fysiologi, de hyppigst forekomne sygdomme og farmakologi.
8. Eleven kan forklare principperne for hygiejne ved særlige regimer i forbindelse med infektionssygdomme og institutionsinfektioner og kan forklare, hvordan borgere/patienter, pårørende og kolleger kan vejledes i disse og i de generelle principper for hygiejne.

Psykiatrisk sygdomslære og farmakologi

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen.

1. Eleven kan forklare mulige årsager til psykisk sygdoms opståen og symptomer og pleje- og behandlingsformer ved de hyppigst forekommende psykiske sygdomme herunder demenssygdomme, skizofreni, affektive lidelser, angsttilstande, personlighedsforstyrrelser og dobbeltdiagnoser.
2. Eleven kan med viden om mellemmenneskelige relationer og interaktioner forklare, hvordan professionelle relationer med borgere/patienter, pårørende og andre samarbejdspartnere etableres, fastholdes og afsluttes.
3. Eleven kan forklare, hvordan de almindeligt anvendte terapeutiske principper, fx jeg-støttende sygepleje, kognitive tilgange, miljøterapi og recovery, kan anvendes i arbejdet som kontaktperson for at understøtte borgeres/patienters psykosociale rehabilitering.
4. Eleven kan forklare, hvordan lovgivning og regler om indgreb i patienters selvbestemmelsesret kan anvendes, og hvordan magtanvendelse og brug af tvang på det psykiatriske område kan begrænses.
5. Eleven kan på baggrund af viden om de hyppigst anvendte psykofarmaka forklare virkninger, bivirkninger, kontraindikationer og interaktioner, og hvilken betydning det har for observationen af borgere og patienter.
6. Eleven kan forklare de væsentligste principper for samarbejdet med borgere/patienter med psykiatriske lidelser ved medicinindtag.
7. Eleven kender behandlingsplaner og forstår betydningen af at følge disse.
8. Eleven kan forklare, hvordan sygepleje- og handleplaner anvendes som målrettet redskab i samarbejde med borgere/patienter og tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejdspartnere.

Forebyggelse og rehabilitering

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen.

1. Eleven kan forklare forskellen på og hensigten med henholdsvis forebyggelse og rehabilitering og kan forklare social- og sundhedsassistentens rolle i den tværprofessionelle og tværsektorielle forebyggende og rehabiliterende indsats.
2. Eleven kan forklare, hvordan man vurderer borgeres/patienters fysiske, psykiske og sociale funktionsevne i forhold til daglig livsførelse herunder faldtendens og ernæringstilstand.
3. Eleven kan forklare, hvordan man analyserer aktiviteter, ud fra hvilke fysiske, psykiske og sociale krav aktiviteterne stiller til den person, der skal udføre dem.
4. Eleven kan forklare, hvordan der ud fra en analyse af borgeres/patienters forudsætninger og behov kan planlægges, udføres og evalueres målrettede aktiviteter, herunder sansestimulering, med henblik på at borgerne/patienterne bevarer eller styrker deres fysiske, psykiske og sociale funktionsevne.
5. Eleven kan forklare, hvordan borgere/patienter kan vejledes om sygdomsforebyggende tiltag, som forebygger følger af immobilitet.
6. Eleven kender træningsplaner og kan forklare, hvordan borgere/patienter støttes i at træne efter dem.
7. Eleven kan forklare, hvordan hjælpemidler og velfærdsteknologi kan anvendes og implementeres i samarbejde med borgere/patienter og kolleger.
8. Eleven kan forklare, hvordan eget og andres arbejde tilrettelægges under hensyntagen til borgeres/patienters ressourcer, ergonomiske principper og gældende arbejdsmiljøregler.

Sundhedspædagogik og kommunikation

Bedømmelse: Standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen.

1. Eleven kan forklare, hvad der har betydning for befolkningens sundhed herunder forskellige livsformer, livsfaser og sundhedsopfattelser.
2. Eleven kan ud fra viden om sundhedspædagogiske tilgange forklare, hvordan borgere/patienter kan støttes i læreprocesser, der fremmer egenomsorg og motiverer til at leve sundt.
3. Eleven kan forklare, hvordan borgere/patienter og pårørende inddrages i egen sundhedsfremmende, sygdomsforebyggende og rehabiliterende forløb ved hjælp af rådgivning, vejledning og instruktion, der bygger på viden om motivationsfaktorer, mestringsstrategier og den enkeltes psykosociale forudsætninger og udviklingsmuligheder.
4. Eleven kan forklare, hvordan forskellige pædagogiske tilgange kan anvendes til at øge borgeres/patienters handlekompetence, så risiko for ulykker, sygdom og forværring af sygdom mindskes.
5. Eleven kan anvende forskellige former for målrettet kommunikation herunder matching, aktiv lytning, spørgeteknikker og gensvarsmodeller.
6. Eleven kan forklare, hvordan man inden for social- og sundhedsassistentens kompetenceområde kan evaluere og dokumentere målrettet kommunikation og sundhedspædagogiske tiltag.

Valgfri specialefag

Trin 1

Borgere med psykisk sygdom

Bedømmelse: Bestået/ikke bestået

1. Eleven kender psykiatriens organisering i Danmark og kan forklare, hvordan den kommunale og regionale psykiatriske indsats varetages i forhold til borgere med psykisk sygdom i hjemmeplejen og på plejecentre.
2. Eleven kan forklare, hvordan social- og sundhedshjælperen udfører praktiske opgaver og pleje hos borgere med psykoser, depression og/eller misbrug, og kender til medicinske, psykologiske og sociale behandlingsmetoder.
3. Eleven kender principper for støtte til borgere med psykisk sygdom og kan forklare, hvordan disse anvendes i samarbejde med borgere i hjemmeplejen og på plejecentre.
4. Eleven kan forklare, hvornår der er behov for at inddrage andre samarbejdspartnere for at understøtte borgeres recoveryproces og mulighed for at mestre hverdagslivet.

Palliation 1

Bedømmelse: Bestået/ikke bestået

1. Eleven kender, hvilke samarbejdspartnere herunder social- og sundhedsassistenter, sygeplejersker, ergo- og fysioterapeuter, læger, psykologer og fx præster der kan indgå i det palliative forløb.
2. Eleven kan forklare, hvordan social- og sundhedshjælperen i plejen til borgere, der er uhelbredeligt syge og døende, kan udvise empati og tage hensyn til den enkeltes livshistorie, livskvalitet og kulturelle og religiøse behov.
3. Eleven kan forklare symptomerne på smerte hos borgere og kan forklare, hvornår observationer skal videreformidles til kolleger med kompetence i smertelindring.
4. Eleven kan forklare, hvordan social- og sundhedshjælperen anvender almen lindring og omsorg i plejen til borgere, der er uhelbredeligt syge og døende, og hvordan de pårørende inddrages i forløbet.
5. Eleven kender de belastninger, der kan være forbundet med at arbejde med borgere, der er svært syge og døende, og kan forklare betydningen af kollegial støtte.

Demens 1

Bedømmelse: Bestået/ikke bestået

1. Eleven kan forklare de hyppigste demenssygdomme, deres årsager, symptomer og udvikling, og kan forklare demenssygdommes betydning for borgeres hverdagsliv.
2. Eleven kan forklare, hvordan plejen af borgere med demens tilrettelægges herunder observation af symptomer og adfærd og ved brugen af velfærdsteknologi.
3. Eleven kan reflektere over sin egen rolle i forhold til at forebygge udadreagerende adfærd og magtanvendelse og kan forklare, hvordan respekt og værdighed bevares i plejen af borgere med demens.
4. Eleven kan forklare, hvordan social- og sundhedshjælperen med udgangspunkt i borgeres livshistorie og identitet tilrettelægger meningsfulde aktiviteter med henblik på at vedligeholde og styrke borgeres funktionsniveau.
5. Eleven kan forklare, hvordan social- og sundhedshjælperen inddrager og støtter pårørende til borgere med demens.
6. Eleven kan forklare Alzheimerforeningens tilbud.

Rehabilitering 1

Bedømmelse: Bestået/ikke bestået

1. Eleven kender rehabiliteringsbegreber og kravene til kommunernes rehabiliteringsindsats og kan forklare social- og sundhedshjælperens rolle i det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde.
2. Eleven kan forklare, hvordan rehabilitering som metode anvendes til at støtte borgeres aktive deltagelse i dagligdagsfunktioner og træning.
3. Eleven kan forklare, hvordan social- og sundhedshjælperen anvender viden om motivationsfaktorer til at omsætte borgeres konkrete ønsker til målrettet rehabiliterende handling i hverdagen.
4. Eleven kan forklare, hvordan social- og sundhedshjælperen udfører træning i hjemmene efter borgeres træningsplaner, og hvordan dette dokumenteres.

Velfærdsteknologi 1

Bedømmelse: Bestået/ikke bestået

1. Eleven kender til nationale strategier, målsætninger og relevante instanser inden for velfærdsteknologi.
2. Eleven kender forskellige typer af velfærdsteknologi, og hvilke målgrupper de retter sig imod.
3. Eleven kan forklare, hvordan social- og sundhedshjælperen motiverer og vejleder borgere i anvendelse af udvalgte velfærdsteknologiske løsninger med henblik på styrkelse af borgernes aktivitets- og funktionsniveau, netværk og kommunikationsmuligheder.
4. Eleven kan forklare, hvordan social- og sundhedshjælperen indgår i et samarbejde omkring udvælgelse, anskaffelse, vedligeholdelse og evaluering af velfærdsteknologiske løsninger på arbejdspladsen.
5. Eleven kan reflektere over etiske dilemmaer ved anvendelse af velfærdsteknologiske løsninger.

Trin 2

Den opererede borger/patient

Bedømmelse: Bestået/ikke bestået

1. Eleven kan forklare, hvordan social- og sundhedsassistenten tilrettelægger, udfører og evaluerer grundlæggende postoperativ sygepleje for borgere/patienter, herunder sårpleje, ernæring, væskeindtag, udskillelse, mobilisering og smertebehandling og kan forklare, hvordan den planlagte og udførte sygepleje dokumenteres.
2. Eleven kan forklare, hvordan social- og sundhedsassistenten samarbejder tværprofessionelt og tværsektorielt for at understøtte et sammenhængende patientforløb.
3. Eleven kan forklare, hvordan social- og sundhedsassistenten vejleder og informerer borgere/patienter og pårørende i det postoperative forløb på baggrund af særlige forholdsregler efter operation.

Palliation 2

Bedømmelse: Bestået/ikke bestået

1. Eleven kan forklare WHO's definition af den palliative indsats og kender regioners og kommuners aftaler for den palliative indsats.
2. Eleven kan forklare, hvordan social- og sundhedsassistenten anvender viden om livstruende sygdomme og deres symptomer til at vurdere, tilrettelægge, udføre og evaluere palliativ grundlæggende sygepleje og omsorg.
3. Eleven kender til farmakologiske og ikke-farmakologiske behandlingsmuligheder og kan begrunde de forskellige indsatsområder i forhold til smertelindring.
4. Eleven kan forklare, hvilke etiske overvejelser social- og sundhedsassistenten gør sig i samarbejdet med pårørende, når døden er nært forestående.
5. Eleven kan med fokus på den psykiske belastning ved at arbejde med borgere/patienter, der er alvorligt syge og døende, forklare vigtigheden af og deltagelsen i en professionel afslutning af et forløb herunder brug af kollegial supervision.

Demens 2

Bedømmelse: Bestået/ikke bestået

1. Eleven kan ud fra viden om de hyppigst forekommende demenssygdomme og hjernens funktion forklare kognitive forstyrrelser og symptomer i tilknytning til demens og kan forklare social- og sundhedsassistentens opgaver i forhold til udredning og tidlig diagnosticering og behandling.
2. Eleven kan forklare, hvordan somatiske sygdomme, smerter og psykiske påvirkninger påvirker borgere/patienter med demens og kan forklare, hvordan redskaber til systematiske observationer anvendes.
3. Eleven kan forklare, hvordan social- og sundhedsassistenten vejleder kolleger og pårørende om udviklingen af demenssygdomme for at skabe forståelse og mulighed for at inddrage relevante netværk.
4. Eleven kan forklare, hvordan social- og sundhedsassistenten anvender viden om socialpsykologi og det socialpædagogiske miljøes betydning for borgere med demens herunder professionel kommunikation og konflikthåndtering for at bevare respekt og værdighed samt forebygge udadreagerende adfærd og magtanvendelse.
5. Eleven kan forklare, hvordan social- og sundhedsassistenten bidrager til at udvikle et socialpædagogisk miljø, som styrker og bevarer borgeres funktionsniveau og livskvalitet.

Rehabilitering 2

Bedømmelse: Bestået/ikke bestået

1. Eleven kan forklare gældende begreber inden for rehabilitering og styringsredskaber herunder lovgivning, standarder, sundhedsaftaler, støttemuligheder og målsætninger.
2. Eleven kan forklare, hvordan egne og andre faggruppers kompetencer kan anvendes i en tværprofessionel og tværsektoriel rehabiliteringsindsats og kan forklare, hvordan egen og fælles indsats kan dokumenteres og evalueres.
3. Eleven kender rehabiliteringstilbud og kan forklare, hvordan de indgår i rehabiliteringsindsatsen.
4. Eleven kan forklare, hvordan social- og sundhedsassistenten i samarbejde med borgere/patienter og relevante samarbejdspartnere opstiller mål og tidsrammer samt koordinerer, planlægger, vejleder i og evaluerer rehabiliteringsforløb med udgangspunkt i etiske overvejelser, borgeres ressourcer og sundhedspædagogiske refleksioner.
5. Eleven kan forklare, hvordan social- og sundhedsassistenten med udgangspunkt i borgeres fysiske, psykiske, kognitive og sociale funktionsevne anvender relevant teori, metoder, aktivitetsredskaber og test med henblik på at motivere borgere til aktiv deltagelse i hverdagen.

Velfærdsteknologi 2

Bedømmelse: Bestået/ikke bestået

1. Eleven kender relevante instanser inden for velfærdsteknologi og kan forklare, hvordan social- og sundhedsassistenten vejleder om og anvender støttemuligheder og ansøgningsprocedurer ved anskaffelse af velfærdsteknologi.
2. Eleven kender sundhedsteknologi herunder telemedicin og kan forklare, hvordan social- og sundhedsassistenten medvirker ved implementering af nye sundhedsteknologiske løsninger på arbejdspladsen.
3. Eleven kan forklare, hvordan social- og sundhedsassistenten vejleder og instruerer borgere, pårørende og kolleger i forhold til anvendelse af forskellige typer af teknologiske løsninger til specifikke målgrupper.
4. Eleven kan forklare, hvad der fremmer og hæmmer forandringsprocesser, og hvordan social- og sundhedsassistenten kan indgå i dialog med kolleger om forandringsprocesser ved implementering af velfærdsteknologiske løsninger, og hvordan velfærdsteknologiske løsninger kan bidrage til faglig kvalitet, effektiv ressourceudnyttelse og trivsel på arbejdspladsen.

Organisation og ledelse

Bedømmelse: Bestået/ikke bestået

1. Eleven kender ansvars- og rollefordeling i relation til implementering af politiske strategier, ny lovgivning og kvalitetsstandarder.
2. Eleven kan forklare ansvarsområder i organisationen i forbindelse med arbejdets udførelse, efterlevelse af kvalitetsstandarder og etiske dilemmaer.
3. Eleven kan forklare, hvordan kommunikation, motivation og konfliktløsning kan anvendes som ledelsesværktøj til sikring af et godt arbejdsmiljø.
4. Eleven kan forklare, hvordan social- og sundhedsassistenten anvender viden om praktisk ledelse med baggrund i ledelsesteorier, herunder LEAN, situationsbestemt ledelse eller selvledelse, ved tilrettelæggelse af de daglige arbejdsopgaver, herunder uddelegering af opgaver, under hensyntagen til de enkelte medarbejderes kompetencer og læringsbehov.
5. Eleven kan forklare de ledelsesmæssige overvejelser i forhold til vagtplanlægning og samarbejde med øvrige ledere om den samlede løsning af opgaver.
6. Eleven kender overenskomstsystemet herunder løn- og personaleforhold og kan forklare tillidsrepræsentantsystemet og arbejdsmiljørepræsentantorganiseringen.